

Aktualny wykaz preparatów dopuszczonych do stosowania w uprawach ekologicznych

- **Carpovirusine Super SC** – preparat biologiczny (wirusowy) do zwalczania owocówki jabłkówekczki.
- **Contans WG** – preparat biologiczny (grzybowy) do ochrony korzeni warzyw i roślin ozdobnych przed zgnilizną twardzikową.
- **Cuproflow 377,5 SC** – preparat miedziowy do zwalczania zarazy ziemniaka, parcha jabłoni, kędzierzawości liści brzoskwiń, raka bakteryjnego drzew owocowych, zarazy ogniowej.
- **Cuproxtat 345 SC** – preparat miedziowy przeznaczony do zwalczania zarazy ziemniaka na ziemniaku i pomidorze, bakteryjnej kanciastej plamistości ogórka, mączniaka rzekomego, parcha jabłoni, zarazy ogniowej.
- **Dipel WG** – preparat biologiczny (bakteryjny) do zwalczania gąsienic motyli w uprawie kapusty, pachówki strąkóweczki w uprawie grochu (szczególnie skuteczny przeciw najmłodszemu stadium rozwojowym motyli).
- **Ecodian CP VP** – preparat feromonowy przeznaczony do dezinformacji samców owocówki jabłkówekczki.
- **Funguran-OH 50 WP** – preparat miedziowy – zwalczane choroby jak w przypadku Cuproxtat.
- **Madex Max SC** – preparat biologiczny (wirusowy) do zwalczania gąsienic owocówki jabłkówekczki.
- **Miedzian 50 WP** – przeznaczony do zwalczania parcha jabłoni, parcha gruszy, zarazy ogniowej, brunatnej zgnilizny drzew pestkowych, kędzierzawości liści brzoskwiń, raka bakteryjnego drzew owocowych, zarazy ziemniaka na pomidorze, kanciastej plamistości ogórka i mączniaka rzekomego dyniowatych na ogórku, szarej pleśni, bakteriozy obwódkowej, antraknozy na fasoli.
- **Miedzian Extra 350 SC** – jak wyżej.
- **Nordox 75 WG** – preparat miedziowy przeznaczony do zwalczania parcha jabłoni, parcha gruszy, raka bakteryjnego drzew pestkowych, zarazy ziemniaka na pomidorze.
- **Polyversum WP** – preparat biologiczny do zwalczania szarej pleśni i innych chorób truskawki, zgnilizny twardzikowej, chorób odglebowych na warzywach.
- **Promanal 60 EC** – preparat na bazie oleju parafinowego do zwalczania jaj przedziorka owocowa na jabłoni, larw miseczników śliwowego i cisowego, ochojnika świerkowo-modrzewiowego. Na działkach, na których przedziorki ogranicza dobroczynnek gruszkowy, nie ma potrzeby stosowania tego preparatu.
- **Siarkol Extra 80 WP** – preparat zalecany do zwalczania mączniaka prawdziwego jabłoni.
- **SpinTor 240 SC** – przeznaczony do zwalczania gąsienic bielinka rzepnika i piętnówki kapustnicy na kapuście, kalafiorze i brokule oraz wciornastka tytoniowca na cebuli i porze, a także muszki plamoskrzydłej i miódówek.
- **Timorex Gold 24 EC** – preparat na bazie oleju herbacianego do zwalczania mączniaków rzekomego i prawdziwego na ogórku, zarazy ziemniaka i mączniaka prawdziwego na pomidorze, szarej pleśni i mączniaka rzekomego na salacie.
- **Treol 770 EC** – preparat na bazie oleju parafinowego przeznaczony do zwalczania

nia przedziorków owocowca na jabłoni i śliwie, sosnowca – na świerku, ochojnika świerkowo-modrzewiowego – na modrzewiu (jak w przypadku Promanal).

Ponadto do ochrony roślin można wykorzystać samodzielnie wykonane preparaty:

- **Wyciąg z czosnku** – 200 g roz-tartych ząbków zalać 10 l wody i odstawić na 24 godz., po czym stosować bez rozcieńczenia. Zwalcza mszycę, odstrasza zapachem wiele innych owadów, przeciwdziała chorobom bakteryjnym warzyw, np. kanciastej plamistości ogórka.
- **Wyciąg z pokrzywy** – 1 kg świeżego ziele zalać 10 l wody, pozostawić na 24 godz., stosować bez rozcieńczenia. Zwalcza mszycę i inne owady oraz roztocze.
- **Krwawnik pospolity** – 1 kg świeżych roślin zalać 10 l wody, odstawić na 24 godz., po czym gotować 30 minut. Zwalcza mszycę i inne owady.
- **Szare mydło** – 200 g szarego mydła zalać 10 l wody, dokładnie wymieszać. Zwalcza mszycę i inne owady oraz roztocze.

Ochrona bioróżnorodności na działkach jako metoda wspomagająca klasyczną ochronę roślin

Ochrona organizmów zapylających, takich jak pszczoła miodna, 29 gatunków trzmieli i trudnej do policzenia liczby gatunków samotnych pszczołowatych (ok. 600) powinna być obowiązkiem każdego działkowca. Możliwa

jest jednak tylko wtedy, gdy zrezygnuje się z używania chemicznych środków ochrony roślin, które dla owadów zapylających są największym zagrożeniem. Ale to nie wszystko. Pamiętać należy o stworzeniu odpowiedniej bazy pokarmowej (ogród pszczelej), uwzględniającej gatunki, których kwiaty są najczęściej odwiedzane przez pszczołowate. Warto także pokusić się o zbudowanie hotelu dla owadów z powszechnie dostępnych materiałów (odpowiednio nacięte kłociki drewniane, przycięte kijki bambusowe, odcińki trzciny lub miskańta, fragmenty dachówek, rurki drenarskie, szyszki, muszle). Budowa takiego hotelu to pole do popisu dla każdego, kto dba o bioróżnorodność na działce.

Ochrona bioróżnorodności to także **ochrona organizmów pożytecznych,** a więc tych, które ograniczają liczebność szkodliwych roztoczy i owadów. Będzie skutecznie prowadzona tylko wtedy, gdy działkowcy nauczą się ich rozpoznawania i nazywania. Nie wystarczy umiejętność rozpoznawania biedronki i skorka, trzeba także pamiętać i wiedzieć o wielu innych, często dla przeciętnego człowieka niedostrzegalnych drapieżcach, parazytoidach i pasożytach szkodników.

Ochrona bioróżnorodności to także wykorzystanie tylko takich metod zwalczania szkodników, które nie stwarzają zagrożenia dla organizmów pożytecznych.

W ogrodzie działkowym powinny się znaleźć także urządzenia podtrzymujące i zwiększające liczebność pożytecznych organizmów, a więc budki lęgowe dla ptaków, tyczki z poprzeczkami,

Dla organizmów pożytecznych, w tym owadów zapylających, można postawić na działce ekohotel

na których mogą siadać i obserwować teren drapieżne ptaki, specjalnie skonstruowane domki dla jęży, sterty kamieni dla tasac i inne.

Walor estetyczny i poznawczy działki podniesie zwiększona liczebność motyli odwiedzających preferowane przez nie rośliny, takie jak np. budleja, rozchodnik okazały, floksy, rudbekie. Większą liczebność motyli na działce osiągnemy nie tylko poprzez założenie motylej grządki, ale także pozostawiając kępę pokrzyw, na której żerują gąsienice trzech pięknych rusałek: admirała, pokrzywnika i sadownika („pawie oczko”). Możemy także umieścić na działce dostępne w handlu „budki”, stanowiące miejsce schronienia dla motyli.

Schronienie dla skorzków – odwrócone doniczki wypełnione słomą

Budki legowe zachęcają ptaki do osiedlenia się w ogrodzie

Specjalne tyczki dla ptaków drapieżnych – pogromców szkodników, np. norciki

Ekolekcja w ROD „Kolejarz” w Debicy dla przedszkolaków oraz osób niepełnosprawnych

Człowiek na działce

Czy rzeczywiście działka z całą swoją bioróżnorodnością stanowi szczerą wartość? Czy może rekreacja to tylko weekendowy pobyt na trawniku z grillen? A może w dalszym ciągu działka pozostaje miejscem, z którego pochodzą „własne” owoce i warzywa? Zapewne każde z tych pytań znajdzie potwierdzenie. Ale warto pamiętać, że działka położona często w centrum lub na obrzeżu miasta jest, lub powinna się stać, ostoją bioróżnorodności roślinnej i zwierzęcej.

Ogrody działkowe odwiedzane są nie tylko przez działkowców. Bywają na nich osoby zapraszane, często także stają się miejscem odwiedzanym przez ludzi traktujących ogród niczym park. W tej sytuacji, społeczna i edukacyjna rola ogrodów działkowych wkracza w niezwykle ważny proces kształtowania świadomości proekologicznej, a więc zagadnień związanych z ochroną bioróżnorodności

Lekcja przyrody w ROD „Zachęta” w Wesołej dla uczniów pobliskiej szkoły podstawowej